

بسمه تعالی

خلاصه گزارش سی و یکمین جلسه شورای آینده نگاری و نظریه پردازی سلامت فرهنگستان علوم پزشکی جمهوری اسلامی ایران

پنج شنبه ۱۳۹۳/۱/۲۸

الف) مقدمه:

با توجه به رویکرد اتخاذ شده و سیاستهای جمعیتی در دهه‌های گذشته و چالشهای بوجود آمده و پیش روی کشور سیاستهای نوین جمعیت و همچنین منویات مقام معظم رهبری درباره اهمیت مسأله جمعیت و حرکت کشور به سمت افزایش جمعیت، سیاستگذاران و مسئولین کشور را بر آن داشت تا برای اتخاذ رویکرد جدید، اندیشه، طراحی و برنامه‌های اجرایی مناسب را برنامه‌ریزی کنند. و در این راستا در بخشهای مختلف دولت و مجلس و مجامع علمی تلاشهایی آغاز شده و پیگیری می‌شود. و نیز با مشورت گروههای کارشناسی همه رشته‌ها و دستگاههای مرتبط و انجمنهای علمی برنامه‌هایی در حال تدوین است. فرهنگستان علوم پزشکی جمهوری اسلامی ایران، در اقدام برای اجرای منویات مقام معظم رهبری و اهداف و وظایف سازمانی خود جلسه سی و یکم شورای آینده‌نگاری و نظریه‌پردازی سلامت را به موضوع "جمعیت، سیاستها، راهبردها و چالش‌های پیش رو" اختصاص داد. تا با حضور مسئولین و نمایندگان بخشها و دستگاههای مرتبط، متفکرین و صاحبان دانش مربوط به مسئله جمعیت، نمایندگان کمیسیون‌های اجتماعی، فرهنگی، بهداشت و درمان، و پژوهش‌های اسلامی مجلس شورای اسلامی، مورد بحث و بررسی قرار گیرد. جلسه با حضور جناب آقای دکتر مرنندی ریاست فرهنگستان و شورای آینده‌نگاری و نظریه‌پردازی سلامت، اعضای شورا، و مدعوین محترم شرکت کننده، رأس ساعت ۸ صبح در محل اجتماعات فرهنگستان تشکیل گردید.

ب) موضوع:

جمعیت، سیاستها، راهبردها و چالشهای پیش رو.

ج) محورهای اصلی بحث:

۱. وضعیت و پیش‌بینی آینده جمعیت و کنترل جمعیت در ایران و برخی کشورهای جهان.
۲. رویکردهای مختلف بر جمعیت مطلوب.
۳. تحولات جمعیتی و عوامل مرتبط با آن.

۴. چالش و فرصت‌های منطقه‌ای و جهانی جمعیت و راهبردها و تجربیات مشابه جهانی در مواجهه با چالش‌های جمعیتی.

د) چالش‌های اصلی:

۱. وجود ضعف در بهداشت باروری.
۲. ایجاد مسیری که بعد مهم پزشکی دیده نشود.
۳. وجود همبستگی بین افزایش تحصیلات و کاهش تعداد فرزندان.
۴. مشکل عمده فعلی ازدواج نکرده‌ها و افزایش سن ازدواج و بالا بودن میزان مجرد قطعی.
۵. مواجهه کشور با تهدید نسل و نداشتن برنامه درست در این زمینه.
۶. در نظر نگرفتن خواسته مردم و سعی در اقدام دستوری از بالا.
۷. عدم همگرایی کامل در اعداد و ارقام و افراط برای متقاعد کردن نخبگان.
۸. کم توجهی به برخی سیاستها که منجر به نتیجه مطلوب در بحث جمعیت می‌شود.
۹. رویکرد غیر تخصصی و ورود و اظهار نظر برخی افراد بدون تسلط به مسئله.
۱۰. سیاستگذاران در تصمیم‌گیری و مجریان در اجرا به دلیل رو در رویی بحث جمعیت با موضوعات متنوع دچار مشکل هستند.

پیشنهادات کلی:

۱. سیاست کلی کشور، حرکت به سمت افزایش جمعیت به نحو معقول و معتدل.
۲. موضوع جمعیت پیش از آنکه موضوع بهداشتی باشد یک موضوع فرهنگی است و برای تأثیرگذاری باید مراحل فرهنگی اتخاذ شود.
۳. باید تغییر فرهنگ و نگرش بطور جدی و در همه ابعاد دیده شود.
۴. باید از سطحی‌نگری و افراط پرهیز شود.
۵. رفتارهای مسئولین و نخبگان جامعه بر رفتار مردم تأثیرگذار است پس روی گروه‌های تأثیرگذار باید تأکید شود.
۶. در موضوع جمعیت به عنوان محل قدرت باید سیاستها در این جهت تقویت شود.
۷. در راستای سیاستهای جدید جمعیت باید نظام آموزشی موجود بازبینی شود.
۸. باید همه جانبه فکر شود و به جمعیت کیفی پردازیم.
۹. آموزش بهداشت به مردم و افزایش دانش و توجه به خواسته‌های مردم از ضروریات توفیق برنامه است.

۱۰. باید به همه ابعاد جمعیت تخصصی نگاه کنیم و بحث ازدواج، باروری و اشتغال از حوزه‌های تخصصی است.
۱۱. برای حل مسئله جمعیت باید فکر و تحقیق در اولویت قرار گیرد.
۱۲. در شرایط فعلی فعالیت ازدواج محور مؤثرتر از فعالیت تولد محور است.
۱۳. در حال حاضر باید برای جمعیت و آینده جمعیت چاره‌اندیشی و به مسئله ورود کنیم.

شورای آینده‌نگاری و نظریه‌پردازی سلامت